

ZPRAVODAJ MĚSTYSE LUKOV

1/2026 LEDEN

Vážení spoluobčané,

s příchodem nového roku se znovu ohlížíme za tím uplynulým a hodnotíme, co se nám společně podařilo. Rok 2025 byl pro náš městys obdobím náročných, ale velmi důležitých investic.

Důležité bylo dokončit i opravy obecních silnic. Každý, kdo po nich pravidelně jezdí či chodí, ví, že jejich stav už rekonstrukci nutně potřeboval. Práce probíhaly v několika etapách a vyžadovaly nejen pečlivé plánování, ale i vaši trpělivost. Výsledek však stojí za to – kvalitnější komunikace zvýší bezpečnost a komfort pro všechny obyvatele i návštěvníky našeho městysu.

Dovolte mi poděkovat vám za pochopení během stavebních prací, za podněty, které jste nám poskytovali, i za podporu, kterou dáváte vedení obce při každodenních rozhodnutích. Je to právě vzájemná spolupráce a otevřenost, díky níž můžeme Lukov rozvíjet dlouhodobě a smysluplně.

Nesmím opomenout, že rok 2026 je rokem volebním, kde si všichni zvolíme nové vedení naší obce a zástupce do senátu. Co se týká naší obce, bude opět probíhat anketa, kde si vybereme kandidáty na volební listinu.

Do roku 2026 vám přeji především klid v osobním i pracovním životě, pevné zdraví a dostatek energie k naplňování vašich plánů. Ať je nový rok časem vzájemného respektu, porozumění a radosti z toho, že společně žijeme v obci, která má své kouzlo, historii i budoucnost.

S úctou
starosta městysu Lukov

ZASTUPITELÉ MĚSTYSE LUKOV: PRÁCE ZASTUPITELŮ VE II. POLOVINĚ ROKU 2025

Druhá polovina roku 2025 byla pro městys Lukov obdobím intenzivní práce, důležitých rozhodnutí a přípravy rozpočtu na rok 2026. Zastupitelé se věnovali celé řadě témat – od financování dopravy, investic do veřejných prostor, pronájmu obecních pozemků

a bytů, až po sociální služby a inventarizaci majetku. V centru pozornosti však byla otázka výstavby větrných elektráren, kde zastupitelům vždy záleželo na rozhodnutí občanů – nepotřebovali referendum, ale samozřejmě by respektovali i výsledek ankety.

ROZPOČTOVÁ OPATŘENÍ

Zastupitelé vzali na vědomí rozpočtové opatření č. 3, zahrnující příjmy z dotací, pronájmu skákacího hradu a veřejného prostanství, a navýšení výdajů na kulturní akce, finanční dar Linku bezpečí či nákup pozemku. Rovněž bylo vzato na vědomí rozpočto-

vé opatření č. 4, zahrnující úpravy příjmů za elektřinu, přesuny financí na kulturu, výdaje na změnu územního plánu a pořízení techniky pro údržbu veřejných prostor. Obě opatření reflektují aktuální potřeby městysse a efektivní hospodaření s rozpočtem.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Zastupitelstvo schválilo novou Směrnici o zadávání veřejných zakázek č. 1/2025, která

upravuje limity podle aktuálního zákona a nahrazuje předchozí směrnici z roku 2021.

DOTACE NA ÚZEMNÍ PLÁN

Byla schválena Smlouva o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje na projekt „Změna územního plánu č. 1“, kte-

rá zahrnuje uvedení Územního plánu do jednotného standardu, jak vyžaduje stavební zákon.

PODPORA SPORTU

Stolnímu tenisovému klubu Lukov byl schválen finanční dar 1 500 Kč na úhradu

startovního v Městské lize stolního tenisu pro sezónu 2025/2026.

PŘÍSPĚVEK PRO IDS JMK: ZAJIŠTĚNÍ DOPRAVY PRO NAŠE OBYVATELE

Na jednání v říjnu starosta předložil žádost o příspěvek na financování Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje (IDS JMK) pro rok 2026. Příspěvek je hrazen za každého obyvatele

městysse Lukov ve výši 100 Kč, což pro rok 2026 činilo 25 700 Kč. Zastupitelstvo částku schválilo jednomyslně, čímž byla zajištěna kontinuita financování dopravy pro naše obyvatele.

MÍSTNÍ REFERENDUM O VĚTRNÝCH ELEKTRÁRNÁCH – OBČANÉ ROZHODLI, ZASTUPITELÉ RESPEKTUJÍ

V městysi Lukov se v prosinci 2025 uskutečnilo místní referendum týkající se možné výstavby větrných elektráren. Občané odpovídali na otázku: „Souhlasíte s tím, aby v katastru městyse Lukov byly vybudovány větrné elektrárny?“ Referendum proběhlo v sobotu 13. prosince 2025.

Účast dosáhla 66,81 % oprávněných voličů, čímž byla splněna zákonná podmínka platnosti referenda. Proti výstavbě větrných elektráren se vyslovalo 78,81 % hlasujících. Výsledek referenda je závazný.

Zastupitelstvo městyse Lukov v minulosti uvedlo, že při rozhodování o této otázce považuje názor občanů za klíčový. Podle vyjádření vedení městyse byla zvažována také možnost zjištění názoru obyvatel prostřednictvím anket. K této variantě však nedošlo, neboť přípravný výbor podal návrh na vyhlášení místního referenda. Zastupitelstvo následně rozhodlo o jeho vyhlášení.

Starosta městyse k tomu uvedl: „O anketu jsme stáli především proto, že umožňovala hlasovat všem občanům, nejen oprávněným volit. Tím by bylo možné získat širší pohled na postoje celé komunity.“ Zároveň dodal: „Mrzí nás, že část ob-

čanů vyjádřila nedůvěru k tomuto postupu prostřednictvím podpisové iniciativy k referendu.“

Podle jeho slov bylo cílem řešit celou záležitost „*spravedlivě, v přátelském a lidském duchu, ale zároveň efektivně.*“

Starosta rovněž upozornil na dopady veřejné diskuse na vztahy mezi obyvateli. „*Je nám velmi líto, že na základě novinových článků a letáků roznášených do poštovních schránek došlo k vážnému narušení mezilidských a sousedských vztahů,*“ uvedl. „*Věříme, že se situace brzy uklidní a vztahy v našem městysi se vrátí k normálu.*“

Po vyhlášení výsledků referenda přijalo zastupitelstvo další kroky vyplývající ze závazného rozhodnutí občanů. Městys je povinen informovat společnost Meridian Nová energie o tom, že smlouva o spolupráci nebude uzavřena, a zajistit promítnutí výsledku referenda do navazujících rozhodnutí.

Zastupitelstvo poděkovalo všem občanům, kteří se referenda zúčastnili, a uvedlo, že názor obyvatel je základem rozhodování městyse při řešení významných otázek.

REVITALIZACE ZELENĚ: NOVÁ TVÁŘ VEŘEJNÝCH PROSTOR

Starosta informoval o výsledcích výběrového řízení na revitalizaci zeleně a doprovodné infrastruktury. Do výběrového řízení se zapojili čtyři firmy a vítězem se stala firma COLAS CZ a.s. s nejnižší nabídkou

cenou 3 992 989,46 Kč. Na projekt bude čerpána dotace 85 % z fondu SFŽP. Zastupitelstvo schválilo uzavření smlouvy s vítězem a projekt se tak může rozběhnout.

PRONÁJEM ČÁSTI OBCENÍHO POZEMKU

Zastupitelstvo schválilo pronájem části obecního pozemku p.č. 214/6 o výměře 30 m², která bude nájemci sloužit k parko-

vání pro hosty ubytované v jejich apartmánu. Smlouva bude uzavřena na dobu neurčitou s cenou 20 Kč/m².

ZPRÁVA O PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ

Dílčí přezkoumání hospodaření městyse proběhlo 30. září 2025, nebyly zjištěny chyby ani rizika, která by mohla negativ-

ně ovlivnit budoucí hospodaření městyse. Zastupitelstvo vzalo tyto informace na vědomí.

ÚSTNÍ ŽÁDOSTI A VYUŽITÍ KULTURNÍHO DOMU

Místostarostka přednesla žádost člena STK Lukov, aby klub mohl využívat prostory kulturního domu pro tréninky stolního teni-

su. Zastupitelé souhlasili s využitím KD za stanovených podmínek a pověřili starostu k projednání podmínek přímo s žadatelem.

INVENTARIZACE MAJETKU: PŘEHLED A PLÁN DO ROKU 2026

Zastupitelé vzali na vědomí plán inventury k 31. 12. 2025 a jmenovali inventarizační komisi i likvidační komisi. Fyzické inventury hmotného

majetku proběhly 28. 12. 2025, dokladové inventury od 15. do 31. ledna 2026, přičemž inventarizační zpráva bude předána do 31. 1. 2026.

SOCIÁLNÍ SLUŽBY: SPOLUPRÁCE S ORP ZNOJMO

Zastupitelé schválili příspěvek městyse na spolufinancování sociálních služeb v síti ORP Znojmo pro rok 2026 ve výši 18 500 Kč, vycházející

z počtu obyvatel a pravidel Jihomoravského kraje. Tento příspěvek podporuje dostupnost sociálních služeb pro naše občany.

INFORMACE NA DOSAH: KOLIK ZAPLATÍTE ZA DOTAZ PODLE ZÁKONA Č. 106

Zastupitelstvo schválilo Sazebník úhrad za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím s okamži-

tou účinností, čímž byla stanovena transparentní pravidla pro úhradu nákladů při poskytování informací veřejnosti.

BYTOVÁ POLITIKA: PRODLOUŽENÍ NÁJEMNÍCH SMLUV

Starosta předložil žádosti dosavadních nájemníků DCHB o prodloužení nájemních

smluv. Všechny žádosti byly schváleny na dobu určitou od 1. 1. 2026 do 31. 12. 2026.

SMLOUVY O ZŘÍZENÍ VĚCNÉHO BŘEMENE

Byly schváleny smlouvy o zřízení věcného břemene na nové elektrické přípojky pro

jednotlivé občany, čímž se zajistila bezpečná a legální správa obecního majetku.

DAR NA SPORTOVNÍ AKCE

Starosta předložil žádost o poskytnutí daru na akci Lukovský běh 2026. Z důvodu střetu zájmů dvou zastupitelů bude žádost projednána až v roce 2026. K tomuto

kroku bylo přistoupeno, protože by při hlasování nemohlo být usnesení schváleno z důvodu nedostatečného počtu zastupitelů.

ROZPOČET NA ROK 2026: PŘEHLED PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ

Zastupitelé schválili závazné ukazatele a schodkový rozpočet městyse pro rok 2026: příjmy ve výši 13 315 400 Kč, výdaje 17 315 400 Kč

a financování z úspor z minulých let 4 000 000 Kč. Rozpočet tak zajišťuje stabilitu a umožňuje pokračovat v investicích a správě městyse.

RESPEKT K OBČANŮM NA PRVNÍM MÍSTĚ

Celé pololetí ukázalo, že zastupitelé městyse Lukov pracují cíleně, efektivně a s důrazem na názory občanů. Ačkoliv referendum ohledně větrných elektráren bylo vyhláše-

no, zastupitelé opakovaně zdůrazňovali, že **rozhodnutí by bylo vždy vedeno hlasem občanů – i pouhou anketou**, což by ušetřilo finance i administrativní práci.

PODĚKOVÁNÍ STAROSTY

„Rád bych upřímně poděkoval všem zastupitelům a zaměstnancům městyse za jejich celoroční práci, nasazení a obětavost,“ sdělil starosta. „Vaše úsilí a pečlivost se projevují v každodenním chodu našeho městyse – díky vám se podařilo zajistit hladký provoz úřadu, realizovat řadu důležitých projektů a zároveň připravit bohatý kulturní a společenský program, který obohatil život všech obyvatel. Vaše práce, nápady a ochota spolupracovat jsou pro náš městys nesmírně cenné. Děkuji vám za vše, co jste během roku vykonali, a za energii, kterou věnujete rozvoji našeho městyse.“

Změna územního plánu: sjednocení se zákonem i reakce na potřeby občanů

Městys zahájil změnu územního plánu, jejímž hlavním cílem je uvedení dokumentu do jednotného standardu podle nového stavebního zákona. Tento krok je nezbytný nejen z legislativního hlediska, ale také pro zajištění přehlednosti, srozumitelnosti a dalšího rozvoje území v souladu s aktuálními pravidly.

„Nový stavební zákon klade důraz na to, aby územně plánovací dokumentace měla jednotnou strukturu v celé České republice. Právě proto nyní upravujeme náš územní plán tak, aby byl formálně i obsahově sjednocený – ať už jde o používanou terminologii, grafické zpracování nebo způsob vymezení jednotlivých ploch,“ vysvětluje starosta. „Rád bych zároveň občany ujistil, že tyto změny samy o sobě neznamenají automatický zásah do práv vlastníků pozemků. Naopak nám pomohou vytvořit jasný, přehledný a stabilní rámec, podle kterého se bude o rozvoji městyse rozhodovat v dalších letech,“ dodává starosta.

Městys současně využil této příležitosti k projednání konkrétních žádostí od občanů. V rámci pořizované změny byly posuzovány žádosti vlastníků pozemků o změnu jejich charakteru či způsobu využití. Tyto žádosti jsou hodnoceny individuálně, s ohledem na koncepci rozvoje městyse, návaznost na okolní území i veřejný zájem.

„Součástí pořizování změny územního plánu už bylo také jedno veřejné projednání, kde měli občané možnost seznámit se s návrhem a otevřeně k němu uplatnit své připomínky,“ uvádí starosta. „Všechny podněty jsme zaznamenali a nyní je postupně vyhodnocujeme a vypořádáváme v souladu s platnými předpisy. Výsledky tohoto procesu se promítnou do upraveného návrhu, který bude znovu představen při druhém veřejném projednání,“ doplňuje starosta.

Z hlediska budoucího fungování městyse je velmi významnou obsahovou změnou také možnost vybudování odstavného parkoviště. Nedostatek parkovacích míst je dlouhodobě vnímán jako problém, zejména v exponovaných částech obce. Vymezení plochy pro odstavné parkování v územním plánu je proto důležitým krokem, který do budoucna umožní zlepšit dopravní situaci, zvýšit bezpečnost i komfort obyvatel a návštěvníků.

Další postup změny územního plánu bude i nadále probíhat v souladu se zákonem a s důrazem na informování veřejnosti. Občané budou o následujících krocích včas informováni prostřednictvím úřední desky, webových stránek městyse i obecního zpravodaje.

„Změna územního plánu pro nás rozhod-

„ně není jen technickou úpravou na papíře,“ zdůrazňuje starosta. „Je to důležitý nástroj, kterým reagujeme nejen na nové právní

požadavky, ale také na připomínky občanů a na konkrétní potřeby dalšího rozvoje našeho městyse.“

Budoucí parkoviště v Lukově: projekt je připraven, čeká se na územní plán

Městys Lukov pokračuje v přípravách výstavby nového parkoviště. Projektová dokumentace je již dokončena a řeší veškeré technické i prostorové parametry stavby. Další postup však nyní závisí na schválení nového územního plánu.

„Rád bych občany informoval o aktuálním stavu příprav nového parkoviště. Projektová dokumentace je hotová, nicméně podle stávajícího územního plánu není možné parkoviště v této lokalitě realizovat. Pokračovat můžeme až po schválení nového územního plánu,“ vysvětluje starosta městyse Lukov.

Jakmile bude nový územní plán schválen, je obec připravena zahájit další kroky směřující k samotné výstavbě. Plánované parkoviště nabídne na 50 parkovacích míst a bude mít travnatý povrch, který přirozeně zapadne do okolního prostředí a přispěje ke zlepšení vzhledu celé lokality. Součástí projektu jsou také nabíjecí stanice pro elektromobily. *„Reagujeme tím na rostoucí poptávku po moderní a ekologické infrastruktuře,“ doplňuje starosta.* O dalším vývoji projektu bude vedení městyse občany průběžně informovat prostřednictvím obecního zpravodaje.

Volby do Poslanecké sněmovny 2025 v městyse Lukov

Ve dnech 3. a 4. října 2025 se v celé České republice uskutečnily volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Své zástupce do dolní komory Parlamentu vybírali také občané městyse Lukov. Volební účast byla v našem městyse nadprůměrná a potvrdila zájem místních obyvatel o veřejné dění. Celkový počet zapsaných voličů činil 226, k volebním urnám přišlo 172 voličů, což představuje volební účast 76,10 %. Nejvíce

hlasů v městyse Lukov získalo Hnutí ANO 2011, následovaně Koalicí SPOLU (ODS, KDU-ČSL, TOP 09) a hnutím Svoboda a přímá demokracie (SPD).

Vedení městyse děkuje všem občanům, kteří se voleb zúčastnili, a přispěli tak k demokratickému rozhodování o budoucím směřování České republiky.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Blahopřejeme jubilantům

ČERVENEC

Mityšková Jitka 70 let

Hricková Drahomíra 65 let

PROSINEC

Vavřínová Eva 75 let

Baiglová Miroslava 80 let

SRPEN

Šula Radek 55 let

Sedláčková Alena 55 let

Hricko Zbyšek 60 let

ZÁŘÍ

Langerová Alena 70 let

Kotlánová Svatava 55 let

Křížová Marie 70 let

Pokorný Jiří 70 let

LISTOPAD

Rezková Jaroslava 65 let

Straková Věra 75 let

Šrámek Pavel 60 let

SPOLEČENSKÝ A KULTURNÍ ŽIVOT V LUKOVĚ BYL LETOS MIMOŘÁDNĚ PESTRÝ

Lukovské posvícení spojilo tradice s novými prvky

Ve dnech 5.–7. září se v Lukově uskutečnilo tradiční posvícení, které i letos potvrdilo svůj význam jako jedné z nejdůležitějších společenských událostí v obci. Třídenní program nabídl kulturní, duchovní i zábavné aktivity pro všechny věkové kategorie a přilákal řadu

místních obyvatel i návštěvníků z okolí. Páteční program zahájilo stavění máje, symbolického prvku posvícenských oslav. Letos byl opět k jejímu vztyčení z bezpečnostních důvodů použit jeřáb, který zajistil hladký průběh bez rizik. „Jako každý rok mnohokrát

děkujeme panu Jantačovi za jeho ochotu a nezištnost, s jakou nám i letos postavil májku bez nároku na jakýkoliv honorář. Velmi si vážíme jeho dlouhodobé pomoci a času, který této tradici pravidelně věnuje“ sdělila místostarostka. Novinkou bylo netradiční, ale výrazné zdobení máje výhradně pentlemi v barvách městyse Lukov. Jednotná barevnost podtrhla slavnostní charakter a dodala máji čistý, symbolický vzhled. Po dokončení stavby následovalo večerní posezení u reprodukované hudby, které vytvořilo prostor pro neformální setkávání a zahájilo víkendové oslavy v příjemné atmosféře.

Hlavní den posvícení připadl na sobotu. Program začal již v ranních hodinách mší svatou v místním kostele, jež tradičně otevírá slavnostní den a připomíná duchovní rozměr posvícení i vděčnost za uplynulý rok. Po bohoslužbě se obcí vydala tradiční posvícenská obchůzka. Průvod za doprovodu cimbálové

muziky navštěvoval jednotlivá stavení, zdraví obyvatele a šířil slavnostní náladu po celé obci. Tento zvyk patří k nejstarším součástem posvícení a každoročně se těší velkému zájmu.

Odpolední program se soustředil na náves, kde vystoupila kapela Fredáci, která svým repertoárem oslovila posluchače všech generací. Pro dětské návštěvníky byl připraveno vystoupení kejkliře Čabika a celý den byl otevřen Lunapark Pospíšilovi s kolotoči, střelnicí a dalšími atrakcemi, které se staly oblíbeným cílem rodin s dětmi. Sobotní program vyvrcholil večerní posvícenskou zábavou, na které k tanci i poslechu hrála kapela Nouzový stav. Veselá atmosféra vydržela až do pozdních nočních hodin.

Závěrečný den posvícení, neděle, se nesl v klidnějším duchu. Odpolední posezení s harmonikářem nabídlo prostor k odpočinku, společnému zpěvu i přátelským rozhovorům a důstojně zakončilo celé slavnosti.

Drakiáda přinesla barevnou podívanou a rodinnou pohodu

Druhou říjnovou sobotu patřilo lukovské nebe tradiční drakiádě. Podzimní odpoledne přilákalo děti, rodiče i prarodiče, kteří společně sledovali pestrobarevné draky vznášející se nad obcí.

Součástí akce bylo také dlabání dýní, při kterém vznikaly originální a často velmi nápadité podzimní dekorace. Tvořivá činnost rozvíjela dětskou fantazii a poskytla prostor pro společ-

né rodinné tvoření. Příjemnou atmosféru doplnilo občerstvení. *„Někteří účastníci přinesli své vlastnoručně upečené sladké dobroty, které se rychle rozházely mezi malými i velkými návštěvníky,“ uvedla místostarostka. „Nechybělo ani opékání špekáčků – děti i dospělí si mohli sednout k ohni, ochutnat teplé dobroty a popovídat si“.* Drakiáda se tak stala nejen zábavnou akcí, ale i místem setkávání sousedů a přátel.

Setkání dříve narozených nabídlo prostor pro vzpomínky i společnost

Poslední říjnovou neděli se v Lukově konalo Setkání dříve narozených, určené občanům, kteří dovršili šedesát let. Akce poskytla příležitost k neformálnímu setkání, rozhovorům a zavzpomínání na společné zážitky. Pro účastníky byl připraven slavnostní oběd,

káva se zákuskem a drobné dárky, které potěšily všechny přítomné. Program zpestřila ukáзка společenských tanců, jež do odpoledne vnesla eleganci i radost z pohybu. Celé setkání se neslo v přátelské a pohodové atmosféře.

Divadelní komedie pobavila publikum v kulturním domě

V listopadu se kulturní dům v Lukově stal dějištěm divadelní komedie Terapie v podání souboru Holub na provázku pod režijním vedením Terezy Holubové. Inscenace s lehkostí a humorem nahlížela na mezilidské vztahy a složitosti

partnerského soužití. Přes nižší návštěvnost ocenili diváci kvalitní herecké výkony, svižné dialogy a uvolněnou atmosféru. Dobrovolné vstupné umožnilo přístup ke kulturnímu zážitku široké veřejnosti.

Rozsvícení vánočního stromu slavnostně zahájilo advent

V sobotu 29. listopadu se obyvatelé Lukova sešli na tradičním rozsvícení vánočního stromu. Slavnostní slovo pronesl farář Marek Coufal, který stromu požehnal a připomněl význam adventního času. Akci uvedl starosta Marek Langer, jenž představil dětský soubor Holoubek, který zde vystoupil poprvé. Součástí programu bylo také rozsvícení první adventní svíce. Návštěvníci si mohli vychutnat čaj, svažené víno a přátelskou atmosféru, která navodila blížící se vánoční svátky.

„Jako místostarostka městyse Lukov bych ráda

touto cestou srdečně poděkovala Lunaparku Pospíšilovi za darování vína ke svažení a panu Molíkovi za přípravu svaženého vína, které významně přispělo k příjemné atmosféře naší akce. Zároveň bych chtěla upřímně poděkovat všem občanům, kteří přinesli občerstvení a svým příspěvím pomohli vytvořit přátelskou a pohostinnou náladu. Velmi si vážím vaší ochoty a podpory – právě díky vám měla akce tak krásný průběh. Ještě jednou vám všem děkuji.“

Vladimíra Hochová, místostarostka

Mikulášská obchůzka přinesla radost do domácností

Páteční večer 5. prosince patřil v Lukově mikulášské tradici. Svatý Mikuláš, anděl a čerti navštívili domácnosti s dětmi, které za básničku či koledu obdržely drobnou nadílku. Akce přinesla dětem radost, rodičům úsměv a celé obci příjemnou předvánoční atmosféru.

„Ráda bych využila této možnosti a poděkovala všem, kteří nám pomáhali při přípra-

vě a průběhu kulturních akcí v uplynulých měsících – od Lukovského posvícení, přes Drakiádu, Setkání dříve narozených až po Rozsvícení vánočního stromu a Mikulášskou obchůzku,“ sdělila místostarostka. *„Díky vám všem mohly naše akce přinést radost dětem, dospělým i seniorům.“*

Vladimíra Hochová, místostarostka

HISTORICKÁ PŘÍLOHA

14. část

ALTHANNSKÉ MĚSTEČKO A JEHO OBYVATELÉ (1680 – 1793)

Škola a církevní správa

Reformním politickým a hospodářským zájmem státu spojeném s osvícenskou mentalitou a okrajově i s filantropií bylo i zavedení všeobecné školní docházky. V roce 1774 byl vydán Všeobecný školní řád pro normální, hlavní a triviální školy, v němž se ještě hovoří o doporučené, tedy nepovinné školní docházce trvající šest až sedm let. Na venkově se mělo vyučovat tzv. trivium, tedy čtení, psaní a počítání, samozřejmě náboženství a základům hospodaření, vlastivědy a přírodovědy. Péče o tento nejnižší typ škol byla svěřena obcím. V roce 1789 se výnosem císaře Josefa II. stala školní docházka povinnou všude tam, kde se nalézá aspoň 90 až 100 dětí školního věku v obvodu o poloměru odpovídajícímu 30 až 40 minut pěší chůze. Žádné dítě tedy nemělo mít do školy dále než půl míle (necelé čtyři kilometry). A to všechno Lukov splňoval.

První lukovská škola, jak bez odkazu na pramen uvádí F. V. Peřinka¹, ale byla zřízena již v roce 1706². První učitel Václav Pacovský tu působil až do roku 1736. Jeho žáky byli jenom chlapci, běžné byly tělesné tresty, ve vegetačním období, zejména přes léto, kdy děti musely pomáhat rodičům v zemědělství, byla škola zavřená. Nedokážeme spolehlivě určit, v jakém jazyce se vyučování vedlo, ale čeština už je velice málo pravděpodobná (němčina jako vyučovací jazyk byla povinná až ve vyšších třídách).

Jeho pedagogická role nebyla snadná, ale měl zásadní potíže i s uhájením vlastní existence.³ Učil 30 let v rozpadající se budově patřící obci, a to v jediné místnosti, v níž spolu s rodinou i bydlel. Jeho mzdou bylo měsíční školné, které hradili rodiče – za žáka první třídy platili čtyři krejcar, za žáka druhé třídy osm krejcarů. Ke své bídné obživě měl od obce k dispozici ještě devět měřic polí (cca 1,7 ha). Ta za něho pak platila daň z budovy a daň pozemkovou.

Nástupcem Václava Pacovského se stal Jan Hellwich, který hrával v kostele na varhany a který v roce 1759 službu ze sociálních důvodů opustil. Na uprázdněné místo nastoupil Jan Ottmar, jemuž obec přislíbila, že mu přilepší bezplatným obděláváním „učitelského“ pole. Jeho útěku již v roce 1765 tím ale nezabránila. Potom, až do počátku 19. století, vzdělával lukovské děti, ale i děti z přiškolného Podmolí Josef Rautenkranz, za kterého bylo v roce 1778 zavedeno celoroční vyučování. Budova školy byla v té době již v katastrofálním stavu, v roce 1794 se dokonce zřítily její přední stěna i se střechem. Vrchnost ji proto rok nato opravila a zřídila v ní učitelský byt. Nevíme ale, kde stála.

Náboženství učil a funkci dohlázeatele nad vyučováním vykonával kaplan František Zelnic, kterého jako prvního lukovského lokalistu s přífařenými obcemi Podmolí a Milíčovice dosadil v roce 1706 štitarský farář Pavel Koch. Do lukovského městečka se tak po dvou stoletích vrátila duchovní správa, i když zatím nebyla úplně samostatná.

Církevní život obce a vůbec náboženský aspekt života významně podpořila vranovská vrchnost, přesněji „španělská“ hraběnka Marie Anna Althann–Pignatelli jako patronka farnosti s přísně katolickou výchovou. V letech 1747 až 1749, kdy zde působil jako lokální kaplan Josef Čidrošický, nechala ve středu obce postavit jednododní, umělecky hodnotný barokní kostel svatého Jiljí⁴, který byl vyzdobený nedochovaným hlavním oltářem. Velkorysému, finančně i logisticky náročnému projektu předcházela řízená destrukce starého kostela, který stával uprostřed obecního hřbitova⁵, tedy na stejném místě jako kostel dnešní. Gotický kostel ale nezmizel celý, jeho část byla začleněna do nové stavby – například dnešní kněžiště bylo s největší pravděpodobností součástí lodě původního kostela.⁶

Marie Anna Josefa hraběnka z Althannu, rozená markýza Pignatelli (1689–1755), donátorka lukovského kostela sv. Jiljí

V roce 1785, za lokálního kaplana Antonína Landmanna z Jihlavy, byla v Lukově oficiálně zřízena samostatná lokální kuracie, tedy duchovní správa s vlastním knězem. Současně došlo k jejímu vyjmutí z jurisdikce štitarské farnosti⁷. Stalo se tak v souladu s oficiální politikou zahušťování farních obvodů a v době, kdy stát rozšiřoval dohled nad římskokatolickou církví, omezoval či spíš postupně likvidoval její monopolní postavení ve školství, rušil kláštery a náboženská bratrstva a vůbec v osvícenském duchu racionalizoval státní a církevní správu. Rovněž ale tolerančním patentem z roku 1781 zrovnoprávnil postavení tří protestantských církví a ukončil tak pronásledování a diskriminaci většiny nekatolíků. To už ale pro lukovské farníky nebylo aktuální, pradávna luterská minulost se pod dlouhodobým a cíleným tlakem státu a katolické církve ocitla v nenávratnu. V lukovské farní kronice to potvrdil i lokální kaplan Vilém Göllich, který s uspokojením konstatuje, že v městečku žije 80 rodin pouze katolického náboženství.⁸

To už ale lukovské městečko, jako součást vranovského dominia, vlastnil Michal Josef Althann.⁹ Ten se jako dominus ujal vlády v roce 1774 – po smrti svého neženatého strýce generála Michala Antonína Althanna. Mladý ambiciózní hrabě uskutečňuje velkorysě

úpravy svých rezidencí ve Vranově a Jaroslavicích a současně vede okázalý a rozmařilý způsob života. Navíc musí splácet 700 000 zlatých dluhů po generálovi, k čemuž se při přebírání obou panství zavázal.¹⁰ To vše ho finančně vyčerpává natolik, že není schopen se s rostoucími závazky vyrovnat. Pomáhá si proto dalšími půjčkami, také prodejem nebo dědičným propachtováním mlýnů, hostinců, kováren, jednotlivých pozemků i celých hospodářství. Například v Lukově přenechává 30. března 1788 vrchnostenské výčepní právo s šenkem Matyáši Neumannovi, a to do dlouhodobého dědičného držení za jednorázovou částku 150 zlatých a 80 zlatých ročního nájemného.¹¹ Usiluje i o prodej celých gruntů. Nic z toho ale natrvalo nepomáhá, panství v roce 1793 nakonec propadá obecnému konkurznímu řízení a vláda posledního vranovského Althanna tím končí.¹²

P o z n á m k y

1/ Peřinka, F. V.: *Vlastivěda moravská, Vranovský okres (č.70)*, s. 138, 58. – Autor uvádí asi omylem rok 1703. Ve Vranově připisuje založení školy „podle místních zápisů“ již k roku 1623.

2/ *Protocollum Demesticum. Localiae Luggaviensis in ordinem praescriptum redactum et omnia est Vetero ab annae 1706*, pag. 19. (Originál uložen na Římskokatolickém farním úřadě Přímětice č. 18, 669 04 Znojmo, bez evidenčního čísla.)

3/ Mátl, František: *Dějiny obecné školy v Lukově*. Lukov 1948, rkp, s. 2-4. SOA Znojmo, fond obce Lukov. Autor nepochybně čerpal z dnes ztracené školní kroniky vedené údajně od roku 1787.

4/ Svatý Jiljí (cca 640 až 710?) – mnich a poustevník, jeden z nejoblíbenějších středověkých světců. Je považován za patrona kojení a kojících žen, pastevců, myslivců, tělesně postižených, žebráků, kovářů, koňských handlřů a lesů, vzýván je při ženské neplodnosti, na ochranu proti padoucnici, rakovině, duševním chorobám a nočním můrám. – V Jaroslavicích, které byly spolu s Vranovem v 18. století rovněž ve vlastnictví hrabat Althannů, byl postaven barokní kostel také zasvěcený sv. Jiljí.

5/ Peřinka, F. V.: *Vlastivěda moravská, Vranovský okres (č.70)*, s.138 a další.

6/ Janíček, Karel – Janíčková, Miroslava: *Farní kostel sv. Jiljí v Lukově u Znojma v širších souvislostech*, Brno 2019, s. 13–24.

7/ *Protocollum Demesticum. Localiae Luggaviensis*, pag. 8.

8/ Tamtéž, pag. 71.

9/ Michal Josef hrabě Althann, svobodný pán z Goldburgu a Murstettenu, dědičný číšník Svaté Říše římské národa německého, španělský grand první třídy, c. k. skutečný komoří (1756–1800). Od svého strýce Michala Antonína převzal zadlužené majorátní a fideikomisní panství Jaroslavice – Vranov s Novým Hrádkem. Po smrti otce se stává i majorátním pánem althannského dominia Svojsiže v Čechách, navíc může disponovat i nemalým podílem na uherském rodovém velkopanství Mezimuří (na soutoku řek Mury a Drávy, v dnešním Chorvatsku). Věnoval se správě svých statků a velkorysému budování vranovského a jaroslavického zámku včetně přírodního okolí. Dynamickým životním stylem bez záchranných brzd, v němž nechyběla ani hráčská vášeň, se ale finančně vyčerpává natolik, že se nakonec musí s veškerým pozemkovým majetkem rozloučit. Poslední léta dožívá ve stísněných hmotných poměrech., neúspěšný a společensky degradovaný. Pochován je v rodové althannské hrobce pod vranovskou zámeckou kaplí. Více viz Janíčková, M. – Janíček, K.: *Státní zámek Vranov nad Dyjí. Průvodcovský text, první prohlídkový okruh*, s. 51-53. Plus další zdroje.

10/ Pittner, F.: *Einleitung in die Geschichte der Herrschaft Frain und Neuhäusel*, s. 165.

11/ Tamtéž, s.156.

12/ Tamtéž, s.158.

Lukovské posvícení

Drakiáda

Setkání dříve narozených

Divadlo

Rozsvícení vánočního stromu

FOTOGALERIE

Mikuláš

Více fotografií najdete na webu a Facebooku Lukova.

TIRÁŽ: Lukovský zpravodaj je registrován u Ministerstva kultury ČR pod číslem E 24 291. Vydavatelem je městyš Lukov, č. p. 92, 669 02 Znojmo 2. IČO 00636843. Vychází dvakrát ročně, v lednu a v červenci. Je určen pro obyvatele Lukova, do každé domácnosti zdarma. Náklad: 130 kusů. Neprodejné. Přetisk jen se souhlasem vydavatele. Autoři textů: Marek Langer, Vladimíra Hochová, Karel a Miroslava Janíčkoví (historická příloha). Fotografie: Jitka Mityšková, Jana Langerová.